

http://www.honvedelem.hu/cikk/7/18770/bucusu_bese_laszlo_nya.alez.html

Búcsú Bese Laci bácsitól

Január elején értesülhettünk arról a szomorú hírről, hogy egészségi állapota megromlott. Mindvégig bíztunk felépülésében, a Teremtő azonban másképpen rendelkezett, és magához szólította. Olyan személyt ismerhettünk meg benne, aki minden élethelyzetben rendkívüli emberi tartásról tett tanúbizonyságot.

Sokat tréfálkozott, próbálta saját mércéje alapján értelmezni megváltozott világunk egy-egy, számára megfeythetetlennek tűnő jelenségét, ami nagyon sok derűsre adott alkalmat. Örömét, bánatát gyakran egy-egy magyar nóta vagy népdal sorainak felidézésével, dúdolgatásával fejezte ki, ami a zene iránti szeretetéről árulkodott. Minden találkozás nagy élményt jelentett, hiszen mindig tanulhattunk tőle valamit.

Élete elválaszthatatlanul összeforrt a szentesi feketekerámia készítésével, amelynek fortélyait, alapfogásait az 1940-es évek elején a Berényi família tagjaitól sajátította el, akik a két világháború között tökélyre fejlesztették a díszedények gyártását. Az

agyaggal már kis gyermekkorra óta szoros kapcsolatba került, mivel édesapja, Bese

Lajos „cserepesként” kereste a mindennapi betevőre valót, amit a téli hónapok alatt muzsikálással egészített ki.

Laci bácsi 1940. április 1-jén került a Szentes, Korsós sor 14. szám alá inasként, ahol mestere, Berényi László étkezést és szállást is biztosított számára. Két év alatt elsajátította az agyagművesség minden csínját-bínját, a harmadik tanulóévet követően 1943. november 3-án vizsgát tett. A szabadulás után a mesterénél maradt segédként, a városi kertészet műhelyében is dolgozott, ahol virágcserepek készítésével foglalkozott.

1944 szeptemberében besorozták katonának, decemberben került haza, majd fazekasként tevékenykedett ismét.

Az 1940-es évek végén a katonai pályát választotta hivatásul. 1950-ben alhadnaggyá avatták, 1974-ben Szentesen őrnagyi rangfokozatban nyugdíjazták. 2001. október 23-án alezredessé léptették elő. Nyugdíjba vonulását követően visszatért ahhoz az ősi mesterséghez, amely ezt követően élete végéig elkísérte. Szentesen, a Jókai utcában házat vásárolt magának, ahol fazekasműhelyt alakított ki, majd ismét munkához látott. 1980-ban a helyi Koszta József Múzeumban Vigh Lászlóval kerámiastúdiót indítottak, majd egy év után Bese László Nádor István hívásának eleget téve a Szentesi Helyőrségi Klubba helyezte át a műhelyt. Olyan időszakban tért vissza a feketekerámiához, amikor úgy tűnt, hogy e több évszázados hagyományokra visszatekintő kézműveságnak nem marad szentesi képviselője, és kihal a mesterség. Munkássága nemcsak a díszedények készítésére terjedt ki, hanem generációkat vezetett be az agyagművesség rejtelseibe, ami kiváló pedagógiai érzékről tanúskodik.

Tanítványai közül többen ma is gyakorolják a mestertől ellestett fogásokat, amelyeket igyekeznek továbbgondolni, saját ízlésviláguknak

megfelelően átalakítani. Önzetlen szakmai segítséget nyújtott a művészeti iskolák által elindított fazekas oktatáshoz.

A tisztiklub második otthonának számított, ahol sok időt töltött. Aktív szerepet vállalt a Szentesi Bajtársi Klub életében is, amelynek 1975 óta tartozott a tagjai közé. Rendszeres résztvevője volt a kártyapartiknak és a zenés-táncos összejöveteleknek, amelyek alkalmat biztosítottak a szórakozásra. Számos elismerés, díj tulajdonosa. Hagyományápoló tevékenységéért 2005 februárjában megkapta a Magyar Kultúra Lovagja címet, amire nagyon büszke volt. 2008-ban elnyerte a Népművészet Mestere kitüntetését, amellyel országos szinten is elismerték munkásságát. Tavaly nyílt meg a Szentesi Helyőrségi Klubban az az állandó kiállítás, amely életútját, munkásságát illetve az általa készített kerámiákat mutatja be.

Kedves Laci bácsi! Fájó szívvel búcsúzunk Tőled, emlékedet megőrizzük! Tanítványaid tovább viszik a tőled örökölt tudást, amely záloga lehet az általad gyakorolt ősi mesterség fennmaradásának és továbbélésének. Alkotói pályádról tanúskodnak az általad korongolt és égetett kerámiák, amelyek őrzik készítőjük kezevonásait és ízlésvilágát.

Fotó: archív

Mód László